

Verdun körül . .

Német stratégiai sikerek. — Fiamand — francia barátkozás.

A Baseler National Zeitungban Schreyer ezredes a következőket írja a németek offenzívájáról:

— Azt hiszem, hogy Verdun bevétele már csak rövid idő kérdése. Mindenesetre nagy jelentőségű a németek előrenhalása a Maas balpartján, mert a német csapatok ezzel nyolc kilométernyi közelségbe jutottak a verdun-párisi vasúthoz és ha ennek a vonalnak az elvételét meg fogják szakítani, már ennek is nagy stratégiai jelentősége lenne.

Fontos rendelet Csanádmegyéhez

A mezőgazdasági munkák végzéséről. Segítsék egymást. — Dolgozzanak a felmentettek.

Makó, június 9

Csanádmegye törvényhatóságához a földművelésügyi miniszter tegnap küldte meg az aratási és mezőgazdasági munkák végzéséről szóló rendeletét. A tanjak népe katonai fegyverekben és a halál, a szomorú hásszerűen fogja végzeni a mezőgazdasági munkálatokat.

A kormány nagy súlyt helyez arra, hogy az aratás eredményét mi sem veszélyeztessen eppen ezért az amerikai és ellen a leg-súlyosabb rendszabályokat helyesre kiltatásba. Az érdekes rendelet főbb részei így szólnak:

A kormány a folyó évi május 29 én kelt rendeletével a tavaszi szántás és vetés ügyében hozott régebbi rendelkezéseit megfelelően átterjeszti az 1918 év folyamán végzendő minden egyéb mezőgazdasági munkára.

Bizonyára igen sok helyen nem lesz szükség arra, hogy a hatóság a közérdeket igányba vegye a személyes szolgáltatásokat elrendelje, mert a felvilágosító és a jó példa nyomán, amint eddig is sok helyen történt, a munkások önként fogják a gazdákat és a földművesek egymást kisegíteni a szántás és a vetés idősebb férfiak, az asszonyok fiúk és lányok munkájával a termés betakarítását már biztosítani.

Természetes, hogy ha erre szükség van, a törvényekben nyert fölhatalmazással a közigazgatási hatóságnak teljes szigorral élnie kell.

Most nem az a fontos, hogy minden gazdaságban, háztartásban vagy üzemben mindenféle munka az eddigi szokás rendje szerint végeztesse el, hanem az, hogy minden később pótelhető munka elhagyásával vagy elhalasztásával minden kis és nagy gazdaságban egymás megsegítésével a polgári lakosság minden erejének teljes

felhasználásával azokat a munkákat végezzék el, amelyek a termés betakarítása érdekében mulhatatlanul szükségesek.

Megjegyzem, hogy a saját gazdasági munkájának elhuzásával vagy amerikkázással senki sem vonhatja ki magát a közérdektől munka alól.

A közigazgatási hatóságok és a községi előjáróságok vonatkozásban vagy mulasztás esetében a szolgáltatásokat kényszereszközök alkalmazásával is teljesíthetjük, azt pedig, aki a közigazgatási hatóságok rendelkezéseit megszegi, két hónapi elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Meg vagyok győződve arról, hogy a közigazgatási hatóság és a mezőgazdasági intéző bizottság, karöltve a gazdasági egyesületek bizonyára készséges támogatásával, a kezébe adott széleskörű hatalmat a közérdekek megvédelmére és a helyi viszonyoknak okos mérlegelésével fogja gyakorolni. Lényegesebbek tartom, ha a szolgáltatásokért szármány szerint állapítják meg a térítést. Figyelmébe ajánlom a közigazgatási hatóságoknak azt is, hogy miadazoktól, akik a fegyveres szolgálat alól főmentést kaptak, különösen el lehessen vártani, hogy jó példával járjanak elől a segítő munkában. Aki indekóstanul ki akarja húzni magát ebből a munkából, méltatlan a felmentésre és a fölmentés hatálytalansága iránt meg kell tartani a lépéseket.

Mindazokat a gazdákat és kisbirtokosokat, akik a házaságnál részt vehetnek, az aratás idejére szabadságra nem fogják. A szabadságot katonák jelentkeznek az intéző bizottságnál és saját munkáikat után a bizottság rendelkezési szerint dolgoznak más aratási munkáknál. Hadifoglyok és katonai munkások is rendelkezésre állanak. Sajnos, sem az egyik, se a másik intézkedésünk nem lehet olyan terjedelmi, mint a várt volna. A hadifoglyok, a szállítási körülmények, egészségügyi viszonyok miatt befelvalt gyakorolnak és előre nem látható események a lejjében szabadkainkat is megkínthatják. Végtelen hibá volt, ha a közigazgatási hatóságok és a mezőgazdasági intéző bizottság a kormányzat gondoskodásának reményében nem a még otthon levő munkások teljes kihasználására fektetné a főenyit.

Reméli a kormány, hogy a polgárság diadalt arat a gazdasági háborúban, amikor a fegyverek a harcokra győznek. Távirati jelentéseket vár az alispántól, a polgármestertől minden mezőgazdasági munkaszakasz megkezdésekor, befejezésekor, esetleges akadályokról, munkabeszúrástokról és egyéb körülményekről is.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

A makói feminista gyűlés utóhangja

A budapesti rendőrség betiltotta az országos feminista kongresszust

Makó, június 9.

Még élénk emlékezetben van a makói közönségnek a feminista gyűlés, amelyet a vármegyeház nagytermében rendeztek a feministák, amelyen Glücklich Vilma tartott igen nagyhatású és gyönyörű előadást.

A plakátokon azt hirdették a feministák, hogy az előadónő az anyai kötelességekről fog előadást tartani a bizony igen sokan voltak, akik vonogatták a vállukat, hogy mit is mondhat újat arról a pesti előadás.

De bezzeg nagy, a kellemes volt a meglepetés, mit a hallgatóság a legszebb, a legszöbb békébeszédet hallotta az előadónő ajkairól.

A békéről, a várvá várt békéről beszélt oly meggyőzően, s oly szépen, hogy az egész gyűlést nem is lehetett másnak minősíteni, mint egy kisebbszert békegyűlésnek, de amely sokkal nagyobb szabású volt, mint az országos feminista kongresszuson, a melyre Glücklich Vilma igen barátságosan invitálta a makói nőket.

A béke, ugyázték még nem olyan dolog, aminek érdekében gyűléseket lehet tartani, mert arról értesülünk, hogy a budapesti államrendőrség a feministák budapesti kongresszusát betiltotta.

Az érdekes határozatról tudósításuk a következők:

Az országos feminista kongresszust nagyszabású programmal négy napra tervezték, június 10-től 13-ig. A kongresszus keretében illetették vasárnap délelőtre a feministák egyesületének közgyűlést. Már hetek óta telkes agitációval készültek a kongresszusra, vidékről, sőt Makóól is igen sok résztvevő jelentkezett.

A feministák kongresszusa annál is inkább érdekesek ígéretet, mert a nők fölveték programjukba a béke propagálását. Majusban a feministák egyik gyűlése után tüntető körmenetet akartak rendezni Budapesen a béke érdekében. Az államrendőrség betiltotta a körmenetet. Glücklich Vilma, az egyesület elnöke, a feministák békeszervezetének irányítóját beidéztek a rendőrségre és aláírták vele egy jegyzőkönyvet, amely szerint ezenul tartózkodni fog a béke propagálásától. Glücklich Vilma tevékenységét azóta fokozottabban ellenőrizte a rendőrség.

A feministák két hét előtt vasárnap gyűlést rendeztek Makón a vármegyeháza dísztermében Glücklich Vilma volt a gyűlés szónoka. A békéről akart előadást tartani, az előadás címét azonban a plakátokon meg kellett változtatni és Glücklich Vilma „Anyai kötelességek” címmel tartotta meg előadását. A díszterem zsúfolásig megtelt közönséggel, amely hálásan tapsolta az előadást. A feministákat Hervey István alispán fogadta, aki melegen üdvözölte Glücklich Vil-

mát, mint a békemozgalom egyik lelkes apostolát.

Glücklich Vilma a kongresszus betiltásáról ma délben telefonon a következő felvilágosítást adta:

— Az alapszabállyal rendelkező egyesületek nyilvános értekezleteiket nem tartoznak bejelenteni a rendőrségnek. Ha mégis bejelentjük nyilvános értekezleteinket, akkor az a szokás, hogy a rendőrség értesít bennünket az értekezlet tudomásul vételéről. Mostani bejelentésünkre az államrendőrségtől azt a választ kaptuk, hogy a kongresszus megtartását nem veszi tudomásul. A kongresszust tehát nem tarthatjuk meg. Az ünnepi közgyűlést azonban vasárnap megtartjuk. A közgyűlésen csak tagok vehetnek részt. Ha elegendő számban jönnek föl a közgyűlésre vidékről, akkor bizalmas tanácskozáson megállapítjuk a jövő munkaprogramot.

Es a program persze a béke programja, amelyet ha nyíltan nem is lehet még propagálni, de azért már dereng söt virrad.

Felmentett apagyilkos

Makó, június 9.

Gyulai törvényszék esküdtbíró-sága ma tárgyalta az apagyilkossággal vádolt Oláh István részéről legényre és a fia, a fe bűntudással vádolt özvegy idősebb Oláh István ügyét.

Idősebb Oláh István részeges részlet gazdaember volt és különösen akkor adta magát ivásnak, mikor tavaly ősszel bevették katonának. Az anyja arra vette rá István fiát, hogy tegye el láb alól a duhajkodó öregot, aki számtalanszor meg is verte feleségét.

A múlt év novemberében, mikor egy napon az öreg részegen ismét megverte a feleséget, a fiatalabb fiát is fegyverrel apja arcába lött és, hogy az öreg másnap meghalt.

Az esküdteket megállapította, hogy a vádlottak jogos önvédelemből követkék el tetűket és így felmentette őket. Az ügyész felbbezett.

NAPI HIREK

Naptár. Június 10. Somb Róza

kath és Protestáns Norberti pk. Görög orosz Május 24. Simson p Nap kel 5 óra 5 percor, nyug-szik 8 óra 51 percor.

— Minden katona jelentkezzen. Figyelmeztetjük a hazaszabadaságot katonákat, hogy hazatérésüktől számított 24 órán belül okvetlenül jelentkezzenek. — Az itt-hontartózkodókat is figyelmeztetjük, hogy mondják meg a hazatérő katonáknak, hogy azonnal jelentkezzenek a katonagyűléstálynál. — A szabadság letelével is okvetlenül jelentkezni kell, mert igen gyakran megtörténik, hogy a szabadságon levő katona részére az utolsó pillanatban szabadság-

meghosszabítás érzéke a ha nem jelentkezik, nem bírják részére a hosszabítást igazolványt kiadni.

Megjötték a mezőgazdasági munkás katonák Ma este mint egy 200 főből álló mezőgazdasági munkás osztály érkezett Makóra. A derék hadiak most Makón a harc és fegyver helyett a kaszát fogják forgatni. A mezőgazdasági munkásoknak elosztása holnap fog megtörténni a vármegyei mezőgazdasági bizottság közbejöttével.

Értesíték katonák elhunytáról. A hadvesztés híradta, hogy eszentul minden katonai személy elhunytáról a katonai lelkészek elhunytáról tudási tartoznak az elhunyt hozzátartozóit. A levelezési lap fel fogja tüntetni az elhunyt nevét, korát, családi állapotát, valamint halálának körülményeit.

Hadikölcsön hetibetétre. Mindazok, akik a makói áll. főpénztárában az Aradi Kereskedő Takarékszövetkezetnél hetibetétre hadikölcsönt jegyeztek, a hetibetétek befizetéséhez szükséges postai befizetési lapokat és befizetési utalványokat szombat délután 3-6 óra közt és vasárnap délután 10-12 óráig a főgimnázium fizikai osztályában átvehetik.

Nem lesz olcsóbb a cipő, pedig azt hitük, megolcsóbbodik, mert a katonai életre alkalmazható talpbőrfajték szabad forgalom tárgyai lesznek. Mint azelőtt a Bőrpári Képző R. T. házában küldött leveleiben értesít, a cipő olcsóbbodásáról később hírnak, azonban, tévedésen alapul. Ugyanis „az eddig szabad forgalom tárggyát képező, katonai életre alkalmazható, mindenfajta talpbőr is kerülés alá esik.“ Ezt a helyreigazítást, azt hisszük, a nagyközönség nevében a kaló lehangoltsággal, de kézszerű megayugvással kell tudomásul venni.

Ki akar katonai állatörvost lenni? A katonai állatörvosi pályára nézve a polgármester közzetett hirdetményt teszi közzé: Közhely tessék, hogy a budapesti m. kir. állatörvosi főiskolában hivatalos honvéd állatörvosi tisztviselőkké leendő kiképzés végett pályázok felvétele tárgyában a „Budapesti Közlöny“ ben is megjelent „Pályázati Hirdetmény“ a v. közig. kiadéhvatalban közszemlére kitéve, a hol a hivatalos órák alatt az érdekeltek részéről magtekinthetők.

Két lelkű ember. A Nerdik-fimgyár egyik legszeszesebb újdonsága „A kétlelkű ember“ az Uránia szombati újdonsága. Már maga a darab címe sejtetni enged, mily nagyszerű dráma ez a kétlelkű darab, mely bizonyára szenzáció erejével fog hatni a nézőközönségre. Három felvonáson keresztül játszódik a cselekvés darab, melyet egy kitűnő 3 felvonásos bohózat követ „Kaland a háromban címmel. A darab főszereplője a világhírű Ritta Sacharovai, kinek nagyszerű alakításait már igen előnyösen ismeri a makói közönség.

Keresünk a „Makói Független Újság“ 1915. évi 242., 275., és 308. számaiból, továbbá az 1916. évi 27. és 51. ig tejedő számaiból egy-egy példányt. Akinek ezek a számok megvannak sálvesztékéjük azt kiadéhvatalunkba behozni, ahol azokat átvesszük.

Hogy kell bánni a hadifoglyokkal?

Tudnivalók a hadifoglyokat tartó gazdák részére

A hadifoglyokkal való bánásmódról és a hadifoglyok tartással kapcsolatos teendőkről vonatkozóan többet írtunk korábban, ezért a közérdeklőknek találjuk a hivatalos szabályzat több pontjainak alábbi ismertetését:

A hadifoglyot a munkaadó oly szállást köteles adni, ahol egészségét és munkaképességét megőrizheti.

A mosás és fürdés a hadifoglyoknak lehetővé kell tenni.

A hadifoglyok munkaidőjére és a vasárnapi munkaszünetre megfelelően ugyanazok a szabályok érvényesek, amelyek a szabad polgári munkásokra fennállanak.

A hadifoglyok élelmezéséről a munkaadó saját költségén köteles gondoskodni.

Az élelmezés költségeihez a katonai kincstár hozzájárulást nem ad.

A hadifoglyoknak oly mennyiségű és minőségű élelem adandó, mint amilyenben a hazai mezőgazdasági munkások részesülnek.

A hadifogly a következő ruházati felszerelést hozza magával: egy sapka, egy subbasz, egy köpcsy, egy pár cipő, két pár alsóruha, egy törülköző, egy készület hűvös ruha, egy kenyérszék, egy tisztító szerkezet és evőeszköz. A ruházat természetesen kopásának költségeit a katonai kincstár fizeti, a szándékos vagy gondatlan rongálását és a felszerelésnek esetleges eladásáért a munkaadó felelős.

Ha a hadifogly ruházatát sürgős esetben polgári ruhával pótolja a munkaadó, úgy a ruhát feltűnő helyeken elajfestéssel kell megjelölni.

Az elhasznált ruhaműveket és cipőket a munkaadó köteles összegyűjteni és az előjárónak átadni.

A ruházat kiegészítése iránt a munkaadó közvetlenül az előjáróságoknál terjesztheti elő kérelmét.

A hadifoglyok köthetneként esportosan orvosi vizsgálatnak vetetnek alá.

A fennjártó beteg hadifogly orvosi kezelése és gyógyszerköltségeit a munkaadó viseli.

Súlyosabb betegség esetén a hadifogly orvosi utasításra a munkaadó költségén kórházba szállítandó, a kórházi ápolási költséget a kincstár viseli.

A hadifoglyok halálá a hatóságnak azonnal bejelentendő.

A hadifoglyot bánni nem szabad, a hadifogly csak a esend-

őrség és a katonai hatóság büntetésének van alávetve.

Ha a hadifoglyok saját vallásuk isteniszteletein részt venni szándékoznak, ez a lehetőséghez képest teljesítendő.

A hadifoglyoknak kisebb szükségletei fedezésére munkapénzt kell jár, amely legalább napi 15 fillérben állapítandó meg, s amelyet a munkaadó tartozik viselni.

Tilos a hadifoglyoknak kórházba menni, vagy mulatságon résztvenni.

A munkaadó a hadifoglyért míg tőle hivatalosan át nem veszik minden tekintetben felelős.

Tilos a hadifogly munkásokat másnak ellenőrzésére vagy azokkal odakölesőzni, vagy átadni.

A hadifogly átszállítása esetén minden napra 5 korona bírságot tartozik a munkaadó a katonai kincstár javára befizetni.

Ha a hadifogly megszökik, erről a munkaadó a esendőséget és az előjáróságot azonnal értesíteni tartozik.

Az évadéki bírság gyanánt, a hadügyi igazgatás javára elvész, ha a munkaadó a fogollyal rosszul bánik, rosszul szállásolja, elégtelen és rossz élelmezést ad, az egészségügyi szabályokat meg nem tartja és ha a rendelkezések megszegésével szökéseket lehetővé tesz vagy elősegít.

Aki a szabályokat be nem tartja, nemcsak az évadéki veszíti el, de tőle a hadifoglyot a hatóság elvenni.

REGÉNY.

Egy világvéres rajongó. (1204)

121. fejezet. Az első gyanu.

— Volt alkalmam látni te bened és mondhatom, hogy utálatos, nagyon utálatos!

Misi elszégyelte magát. Nem is szól többé semmit habár fájdalma mély és őszinte volt.

A következő napoc, midőn a titkár a szokott órában a jószágügyi irodába ment, Berta gyorsan felöltözött és arcát fátyolba burkolva, sietve hagyta el a házat...

Mindjárt rá az asszonyi nép a folyosón összedugta a fejét és tanakodni kezdtek. Mi történt? Befutott-e a katasztrófa? A férj elment, mindjárt rá az asszony is! Bistos, hogy elválnak! Mindegyik most ügyvédet fogad magának! Lesz most Velencének egy csinos házasságtörési drámája! Lesznek botrányos leleplezések, pikáns tárgyalások zárt ajtók mögött, ahonét mégis minden kiszivárog!

— De hát ha mégis levették lábáról azt az együgyű férjet? jegyzé meg az egyik.

— Az bizony lehetséges! mondá erre a másik. Nagyon nyugodt ábrázattal távozott el hazulról!

— Saprít! kiáltott fel a harmadik, nem lehetetlen bizony, hogy a menyecske eszentul majd a házonkívül találkozik udvarlójával.

— Hű, az bizony ugy lesz! Utána!

Valaki mindjárt vállalkozott is, hogy meglesse a fiatal asszonyt! Berta, sűrű fátyolba burkolva, izgatottan járt le, fel a sétányra egy féltreesebb helyén.

— Vajon megkapta-e tudósítómomat? tündött magában egyre. Ha megkapta, akkor már itt kellene lennie! Vagy talán nem kapta meg? De akkor ki vette át? Ur isten, hátha illetékesen kezébe került a levél?

Forróság esapott minden tagjában... Ebből baj lesz! mormogta magában szörnyű felindulásban.

Folyt. köv.

Két ügyes fiu tanulóknak felvették a „Makói Független Újság“ nyomdájában.

Felvették egy ügyes fiatal esetleg közepkoru ember, kinek jó jártasága van bor sör, és pálinka üzletben

Iritz Sámuel özv. cégnél

Szent-László (Páspök gyógyfürdő)
 NAGYVÁRAD MELLETT.

Korábban, vasas, hévíz források, víz hőfoka 92 C. csusz, kőszvény mind a forma, a és női betegségek ellen 1913-ban 6200 beteg hagyta el a gyógyulást és javulást a paratlanul hasznos Páspökfürdő gyógyforrásánál. — a gyászalás nyári uszoda 26 C. forrásvizet és meleg támaszt. — 400 holdas park és fenyveserdő, gondozott sétányok, társalgó, vízfürdő, em. k. nyitár, napitpek, folyóvizek rendelkezésre állanak. Az egész fürdő önállóan áramlással, villanyvilágítás az egész telepen és az összes vendégszobákban.

Posta — interurbán telefon.

Széles katonatisztek és katonák árkedvesmenyben részesülnek. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

KOMZSIK ALAJOS, a fürdő bérlője

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, szájpadlás nélküli, aranyból, platínából

fogtömések

ezt az amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehérítését és hibás fogorok átalakítását vállalom. 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szak tudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes bizalommal:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

A legszebb s a legelegánsabb fényképészeti műterem ma Makón

SCHWARC S. fényképészeti műterem, a főtéri Stentzky-házban,

Teljesen újjá van alakítva, fényesen berendezve minden kényelemmel s a legnagyobb gondossággal s jóízléssel, úgy hogy az újonnan átalakított műterem a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Felvételek legnagyobb sikerrel eszközöltetnek s a legprecízebb gondossággal lesz kidolgozva.

A háború dacára az árak nagyon jutányosak.

Egyetlen próba mindenkit meggyőz!

Tessék megtekinteni a kirakatakat!

A régi műteremben a legszebb enyveshát felvételek készülnek. Telefonszám 63.

POOR ENDRE

gyógyeszerészől kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ár-talmán szer: szepi, máj-felt, me-, hárvóosság és mindenféle bőrbetegség ellen.

Vilma hajpor. Vilma szappan és hajfitté szer.

Ára: Vilma-crém 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill., Hajfitté 1 K.

Ezen pipaszorok több kiállításán érmeikkel lettek kiírtotva

Marhabört,

lobört, jubört, nyulbört, bányabört, szőbört és mindenfajta börtöt és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármín

Deák Ferenc-utca 48. szám
Fácskai bormérés mellett.

Felvétetik egy ügyes Felvétetik egy ügyes
kiszolgáló leány IRITZ kisasszony Iriz Samuel
Samuel öz. cégnél. öz. cégnél.

MAKÓI FÜGGETLEN ÚJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háború okozta anyagdrágaság dacára könyvnyomdánkban mindennemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban

Nyomdát Özv. Dr. Kiss Pálnéknak a „Makói Független Újság” villamoserőre berendezett gyorsajtóján, Makón.